

Kósa Alice

Ez én vagyok [Kósa Alice], még lánykoromban, az 1920-as évek vége felé. Volt zsidó nevem -- Szuri --, mert kellett. De senki az égvilágon nem szólított Szurinak, nem tudom, mit csináltam volna. A gyermek azt szereti, amit megszokik. Szólított a család Alicának, szólított Aliszkának, de Szurinak senki se szólított. A Mikóban [Szekely Mikó Kollégiumban] jártam négy gimnáziumot, 1924-ben végeztem a négy gimnáziumot. És akkor Brassóban volt egy kétéves református kereskedelmi iskola, és én abba jártam, 1926-ban végeztem. Nem hiszem, hogy még van Brassóban volt osztálytársam. Nem hiszem, hogy ilyen sokat éltek volna. Én Kolozsvárra szerettem volna menni a zsidó gimnáziumba, és onnan orvosnak. Mindenképp orvos szerettem volna lenni -- pedig nem bírtam volna --, nem tudom, hogy mégis miért adott apám Brassóba, a kétéves kereskedelmibe. Habár elvégeztem Brassóban ezt a kétéves kereskedelmit, nem mentem állásba, akkor nem volt

olyan nagy divat [hogy nők dolgozzanak]. És nagyon nehezen lehetett elhelyezkedni nőknek a hivatalokban. Én se nagyon igyekeztem. Egy darabig még nagymamámnál laktam, egészen 1929-ig, aztán édesapám [Nagy]Borosnyón kivett egy szép nagy házat, azt akarta, hogy jöjjenek ki. Mert két vénleány húga volt, és [1929-ig] együtt laktak. De az egyik vén[kisasszony] nagynénim férjhez ment, és akkor édesapám külön akart költözni. Hát én 1929-ben kimentem, de már nekem kezdett udvarolni a férjem, úgyhogy nem tudom pontosan, két évet, ha voltunk együtt az édesapámmal, mert én 1930. december huszonötödikén férjhez mentem, és feljöttem [Sepsi]Szentgyörgyre, a férjem idevaló fiú volt. A férjemmel szinte szomszédok voltunk, és az én férjem mint fiú, járt egy rokon családhoz [a Frank családhoz]. Az odavaló fiú és leány nekem második unokatestvéreim voltak, de fiatalabbak voltak nála, és mégis járt oda szórakozni a [későbbi] férjem. Én Brassóba jártam a kereskedelmibe, és a húgom, amíg itt járt [Sepsiszentgyörgyön iskolába], a nagymamánál volt. És nagyon kacér leányka volt az én húgom, szegénykém. És mikor jöttem haza vakációba karácsonykor, hallom, hogy az én húgommal foglalkozik Jenő. Nagyon dühös voltam, hogy egy felnőtt férfi egy leánykával foglalkozik. Ugye, még fiatal volt [a húgom], tizenkét-tizenhárom éves -- de fejlettebb volt, mint én --, és mondjuk, Jenő húsz éves volt. Szóval komolytalannak vettem, és ki nem állhattam a húgom végett, nem szerettem, és hogy úgy viselkedtem vele szemben, ő se szeretett engem. Észrevette, hogy én ki nem állhatom. Ez a Frank család nevelt egy árva leányt, akit jól kihasználtak. Egy este, úgy alkonyat fele, nem tudom, miért, elmentem ehhez a családhoz. Senki nem volt otthon, csak ez a fogadott idősebb lány. És én bementem, mert szerettem vele beszélgetni, sajnáltam is, hogy árva leány volt, és annyira kihasználták. És ahogy ott beszélgetünk, egyszer csak kopogtatnak, és ki állít be? Kósa úr. Nem tudom, milyen ötletem volt nekem, gondoltam, most kedves leszek, és lássuk, mi lesz. Csak hülyeségből, komolyan mondom. És nagyon kedvesen fogadtam. Mesélt, végül nem tudom, hogy hogy keveredtünk, de egy papírra én is írtam valamit, és ő írt vissza [leveleztünk]. Így dugosgattuk egymásnak. Hogy ebből, egy viccből, ez fejlődött, hogy végül [összeházasodtunk]? hihetetlen. Ez volt 1929-ben, és 1930. december huszonötödikén összeházasodtunk. Volt eljegyzés, a házasság előtt egy évvel, egy kicsivel nagyobb [mint az esküvőnk], de nem sokkal. Hosszú menyasszony voltam, hát Jenőnek meg kellett teremteni valami állást, hát apám nem [egyezett másképp bele]. Az eljegyzés a mi lakásunkban volt, szép lakást béreltünk édesapámmal 1929-ben, mikor hazamentem. Az eljegyzésen ott volt a férjemnek a szoros családja is: a szülei, a testvérei -- a két bátyja, azok felesége és Rózsika és a férje. De már az első unokatestvérek nem voltak meghíva. És nekem ezek, akik [Nagy]Borosnyón voltak [az édesapám testvérei, a húgom]. Egyházi esküvőnk nem volt. Én azt mondtam Jenőnek, hogy én nem hagyom el a vallásomat, ha nem is tartom, de nem hagyom el. Azt sem hiszem jobban, akkor miért? Jenővel ketten felsétáltunk a nagyborosnyói községhez, és azt mondtam, hogy aki ott van, az legyen a tanú. Hát egy mérnök lett a tanú, aki Brassóban, a cukorgyárban volt mérnök, és éppen odahaza volt, és egy gazda. Az van a házassági levelemben. Ott voltak a községháza előtt, diskurált ez a gazda a mérnök úrral, és őket kértük meg, hogy legyenek a tanúk. A két nagynénim csinált egy jó, finom ebédet, süteményt, mindenfélét, de csak közvetlen a családnak. A férjemnek a szülei nem voltak ott [az ebéden].